

DOĞADAN ESİNTİLER

Derleyen
N.Gülğün AKBABA

BEYİNSİZ DENİZ YILDIZININ MARİFETİ

Deniz yıldızının az da olsa öğrenebilme kabiliyetinin olduğunu biliyormuydunuz? Elektrik şokla bir deniz yıldızına gayet basit şeyler öğretilabiliyor. Ancak bu öğrenme kabiliyeti çok sınırlıdır ve hayvanın öğrenebilmesi uzun zaman alıyor. Bir deniz yıldızına düzgün ve kaba iki yüzeyden birisi üzerinde kalma, diğer bir deniz yıldızına da sıyah zeminine nazaran beyaz zemin öğretililebilir.

ÖZEL BESİN SAYESİNDE KRALİÇELİĞE ADIM

Kraliçe an, verimli erkek an tarafından hayatı boyunca bir defa dölenir. Çiftleşme uçuşu sırasında spermatozoonlar, spermateka tarafından alınır ve bu organ içinde uzun süre canlı olarak saklanabilir. Dölenmiş yumurtalar dişi fertleri, bunlar da işçi ve kraliçe arıları meydana getirirler. Dişilerden bazılarının kraliçe şeklinde gelişmesine aldıkları besin maddeleri neden olur. Bu özel besin "Kraliçe Jelisi" adı verilir.

ÇAVDAR MAHMUZU

Dünyanın tüm ılıman, nemli ve yan nemli alanlarında görülen yaygın bir hastalıktır. Başta çavdar olmak üzere, buğday, arpa ve yulaf ile yabani otlardan bazılarında hastalık görülmüştür. Hastalığın asıl zarar, hastalıklı çavdar unundan yapılmış gıda maddelerini yiyen insanlarda "Ergotizm" denen hastalığa neden olmasıdır. Bu zehirleme kendini felçli ergotizm veya kaşınmalar sonucu kol ve bacaklarda ortaya çıkan gangrenlik ergotizm şeklinde gösterir.

Çavdar başağı olgunlaşmaya başladığında kapçıklar arasından sıyah, boynuz gibi sert ve çavdar tanesinin 2-3 misli büyüklükte mahmuz gibi çıkıntılar görülür. Sklerotlan başak üstünde ve hasad edilmiş çavdar ürünü içinde tanımak kolaydır.

İLGİNÇ GÖZLÜ HAYVANLAR

Suaygırının kulaklarına çok yakın olan gözleri, hayvanın ağır vücudu suyun içindeyken etrafı gözetmesini sağlar. Yılanın hareket eden göz kapakları yoktur. Gözlerinin önünde saydam bir zar vardır ve bu zar deri değiştirirken beraber değişir. Arının 12.000 gözü vardır. Her bileşik gözü meydana getiren binlerce merceğin herbiri başlıbaşına bir gözdür. Kartalın tüylü göz kapakları, hayvanın keskin gözlerini güneşten korumaya yarar. Balıkların göz kapağı yoktur, onların gözlerini içinde yaşadıkları göz korur. Kuşların üçüncü bir göz kapağı daha vardır. Bu saydam kapak, baykuş gibi kuşların gözünü engellerden korur.

**BİR LİTRE PETROLÜN, BİR MİLYON
LİTRE TEMİZ SUYU İÇİLEMEZ DURUMA
GETİRDİĞİNİ BİLİYOR MUYDUNUZ?**

ASALAK BİR KUŞ : GUGUK KUŞU

Çoğu zaman ormanlarda yaşayan, ağaç oyuklarını yuva olarak kullanan, böcek ve meyvelerle beslenen guguk kuşlarının bilhassa palearktik bölgede yaşayanları kuluçka parazitidir. Yani bu kuşlar yumurtalarını başka kuşların yuvalarına bırakırlar. Dişi guguk renk ve biçim itibarıyla yuva sahibinin yumurtalarına çok benzeyen yumurtasını diğer kuş türünün yuvasına bırakır. Yumurtadan tamamen çıplak çıkan guguk yavrusu, yuva sahibi kuşların yumurta ve yavrularını sırtı ile iterek dışarı atar ve böylelikle kendisini yuva sahibine besletir. Parazit olarak atma iç güdüsü yalnız *Cuculus* cinsinde görülür. Guguk yumurtalarında gelişme müddeti kısadır. Bunun nedeni kuluçka parazitliğine uyum sağlamak içindir.

Guguk kuşlarında erkek sayısı dişilere nazaran daha çok olduğu için, bir dişi birkaç erkekle yaşar. Guguk kuşu "Guguk" der gibi ötüğü için bu adla anılır.